

SVOBODNA SLOVENIJA

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 413193

Redacción y Administración:
Calle Victor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

“ESLOVENIA LIBRE”

Año (Leto) XII. (7)

BUENOS AIRES, 11. MARCA (MARZO) 1954

No. (Štev.) 10

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Victor Martínez 50 - Buenos Aires

POTEGNIMO PLOH ŠE KORAK DALJE

Zavlecimo ga danes k fantom. Ti namreč nosijo vsaj polovico odgovornosti pri zapletenem vprašanju ženitev, ki smo ga zadnjič obravnavali. Zatorej jim pripada vsaj polovico ploha, ki bi ga fantje radi odrinili celega dekletom.

Zenitve v stari domovini in v starih časih so bile dostikrat vse prej kot stvar čustev. Poroka je zlasti v kmečki hiši pomenila celo gospodarsko revolucijo. Mladi, ki je prevzel domačijo, je moral šteti teške denarje bratom in sestram, kot pripadajoče deleže na skupni družinski imovini. Gotovine navadno ni bilo pri roki; treba se je bilo zadolžiti, ali pa poiskati nevesto, ki bo prinesla tolikšno doto, da bo zadostovala za izplačilo ženinovih obveznosti, in da bo, če le mogoče, še kaj ostalo kot ženin doprinos h gospodarstvu... Vse te kalkulacije so bile bolj zadeva staršev, ne pa mladih. Na pomoč so prišli navadno še poklicni zakonski mešetarji, ki so dostikrat spremenili vse skupaj v čisto navadno kupčijo, ne da bi se dosti menili za to, kaj pravita ženin in nevesta. Marsikdaj je ljudi bolj zanimalo, koliko dote in kakšno balo bo imela nevesta, in kako velik je grunt, kamor se bo primožila, kakor pa če je nevesta skromna, pobožna, ljubezniva, delavna, in če je ženin trezen, varčen, pošten, delaven. Ni čuda, da je bila posledica tako sklenjenih zakonov dostikrat uničeno življenje enega ali obeh zakoncev v zakonu brez ljubezni.

Izven meja domovine vseh teh problemov ni; ni ne gruntov, ne izplačil sorodnikom, pa tudi ne dote in bale. Na tujem je treba ustanoviti ognjišče takorekoč iz nič. Tudi ni posredovalcev, kakor so bili doma; navezan je vsak sam nase. Vse to sklenitvi srečnega zakona ni v oviro, ampak v korist. V takih okoliščinah se morejo bolj upoštevati moralne vrednote in odločilen činitelj: prava ljubezen.

Zdi se mi, da cela vrsta naših za zakon zrelih fantov ne ve kaj početi s svobodo, ki jo imajo na tem polju. Nekateri menda čakajo, da jim bo nekdo nevesto kar na krožniku prinesel. Sami so nekako strahopetni in neznansko nerodni v tem pogledu, čeprav jim na drugih poljih junaštva in korajže ne smemo zanikati.

Zenitev je najdelikatnejše podjetje, ki čaka človeka v življenju. Treba jo je vzeti resno, ne tja v en dan, češ, bo že kako. Kakor pomanjkanje resnosti, je nesmisel tudi preveliko oklevanje in preračunatost, ki išče na eni strani izrednih lastnosti na svoji izvoljenki, na drugi plati pa se ustraši vsake napake in nepopolnosti, ki jo ugotovi on ali pa "prijatelji".

Trezno lastno opazovanje bo dalo vedno dovolj jasno sliko o tem, kakšno je dekle, ki je zbudilo tvojo pozornost.

Morda se ti zdi premalo moderna. Slišiš, da se ne zna obleči, kakor se spodobi za velemestno življenje. Ali veš, zakaj? Njen skromni zaslužek ni zadosten, da bi mogla slediti zadnjim krikom mode; poleg tega pa ima doma morda brata v ječi in starše brez postrežbe, in jim ona pošilja od svojega skromnega zaslužka, da ne poginejo od lakote. Njena obleka res ni po zadnjem kroju, je pa čista, lepo zlikana, morda okrašena s pletenjem lastnega izdelka in pa praktična. Znamo biti krivični v svojih sodbah: Če dekle par mesecev nosi isto obleko, bo cel svet kričal, da je starokopitna in da se ne zna obleči, če pa moški guli isto obleko dve leti in več, bodo isti ljudje rekli, da je pameten in varčen... In ona druga, ali se ti ne zdi premalo resna? Vedno je okusno oblečena, vedno diskretno parfimirana, ustnice malo podčrtane, obrvi gojene in frizura po najnovejši modi. Kako sodiš to dekle? Nikar ne verjemi tistim, ki jo že zaradi teh njenih lastnosti proglašajo za javno grešnico, zapeljivko in moralno pokvarjenko. Ona prva, skromno oblečena in ta druga, ki ji ugaja moda, sta lahko dobri ali pa slabi ženi in materi, kajti kvaliteta se ne presoja po teh zunanjih in indiferentnih vidikih.

Morda si že prišel do pozitivnega za-

Predsednik General Perón v Mar del Plati

Predsednik general Perón je prispel prejšnjo soboto na obisk v Mar del Plati. S svojim spremstvom se je iz Buenos Airesa vozil z ostalimi potniki v rednem brzovlaku. Ob prihodu v Mar del Plati so mu množice ljudstva priredile navdušene ovacije.

V nedeljo si je general Perón ogledal moderno počitniško kolonijo s hoteli Fundación Eva Perón v Chapadmalalu, v ponedeljek zvečer je pa sprejel v enem od salonov v hotelu province Bs. Aires vse udeležence Mednarodnega filmskega festivala. Ob tej priliki jim

je izrekel toplo dobrodošlico, želel Mednarodnemu filmskem festivalu popoln uspeh, vsem udeležencem pa prijetno bivanje v Argentini.

V sredo dne 10. t. m. je predsednik general Perón govoril na velikem ljudskem zborovanju. S svojim govorom je začel volilno kampanjo za aprilske dopolnilne volitve za narodni kongres in za izvolitev podpredsednika republike.

Predsednik general Perón se bo udeležil tudi glavnih prireditev, ki so na sporedu Mednarodnega filmskega festivala.

PO ENEM LETU

Te dni je poteklo leto dni od Stalinove smrti. Kratka je ta doba, toda v mednarodni politiki je bila polna velikih pričakovanj in nad. Komaj je sovjetski diktator odšel v grobnico ob Leninu, že so v Moskvi začele izpremembe, ki so nakazovale preobrat v sovjetski mednarodni politiki. In ako bi se sovjetska zunanja politika res začela spreminjati, tedaj bi marsikdo lahko računal, da bo to pomenilo konec mrzle vojne in v Evropi, konec sovražnosti na Koreji in v Indokini, popuščanje sovjetskega pritiska v Srednji Evropi. Dva meseca pred tem pa je v Washingtonu prevladno vodstvo ameriške politike general Eisenhower (23. januarja 1953). Vanj so zlasti v ZDA polagali prav toliko ali pa še več nad, kot pa so jih v konec sovjetskega diktatorja. Obljubil je konec sovražnosti na Koreji in to še tekmo l. 1953, narodom v Evropi je obljubil popuščanje sovjetskega pritiska in njegov državni tajnik Dulles je celo napovedal pričetek dobe osvobajanja tistih narodov v Srednji Evropi, ki ječe pod sovjetsko kontrolo. Že Truman je bil obljubljal, da bodo ZDA počasi dosegale, da se bodo morali sovjeti v Evropi umakniti na svoje meje, Eisenhowerja pa še vežejo napovedi, da bodo srednjeevropski narodi dosegli svojo osvoboditev.

Toda kako malo je bilo v tem letu resničnih sprememb. Sovjetska zunanja politika je bila popustljivejša samo prve mesece (dopustili so, da se sklene premirje na Koreji). Pravkar končana konferenca v Berlinu pa je pokazala, da je Molotov spet trdno zaobrnil sovjetsko politiko v staro smer nepopuščanja. Nemčiji ni dovolil zedinjenja in sklenitve mirovne pogodbe, prav tako pa je tudi zavrnil vse poskuse, da bi se podpisala državna pogodba o Avstriji. Da bi mogli zahodni zavezniki odnesti vsaj nekaj iz Berlina, so pristali na to, da se koncem aprila sestane v Ženevi konferenca za ureditev zadev v Aziji. Toda še ta konferenca ni kak poseben uspeh, ker so morali zavezniki pristati na to, da se bo te konferenca udeležila tudi komunistična Kitajska kot enakovredna velesila. Črta Stettin — Trst bo še na-

ključka glede svoje izvoljenke, odločilne besede pa le ne rečeš. Zakaj ne?

Si strahopeten? Se bojiš odgovornosti, ki jo prevzameš nase, ko stopiš v zakon? Se bojiš, kaj bo, če ti zbolí žena, otroci? Ne pomisliš pa, kaj bo na stara leta s teboj, ako boš ostal sam in vsem v napotje.

Si samoljuben in samogolten, ne maraš, da bi žena jedla za žulje tvojih rok. Ne maraš, da bi te sredi noči prebudil otroški jok, ne maraš skrbí, ki jih imajo starši z nedoraslimi in doraslimi otroki?

Ali se te polašča morda želja, da bi postal socialni trot, ki ne mara družine in dolžnosti, ki jih družina zahteva, rad bi pa užival privilegije, ki jih je Stvarnik dal zakoncem, izbirajoč po svojem okusu in norčujoč se iz vseh in vsega, kar vodi v srečno družinsko življenje?

Ali si pa samo neodločen omahljivec, ki se ne upa spregovoriti odločilne besede. Če si tak, zaslužiš ploh! Drugo leto ga pa nikar več ne čakaj!

dalje ločila vzhod od zahoda, a le s to spremembo, da bi se moglo reči, da se opažajo znaki, da se Titova Jugoslavija vrača v sovjetski blok, kar bo železno zaveso ob tej črti le še bolj zapahnilo. Leto dni po Stalinovi smrti se je sovjetski blok v Evropi še bolj konsolidiral, komunistična ofenziva se v mednarodni politiki še celo zaostruje.

Razgovori o kom. ofenzivi v Caracasu

V Evropi so zavezniški računalni, da bodo komunizem in njegov razmah ustavili in ga začeli počasi celo odrivati. To jim ni uspelo — v Aziji so sicer bile sovražnosti na Koreji ustavljene, toda v Ženevi prihajajo kitajski delegati skrajno s prepričanjem, da bodo tam dosegli, da bodo morale komunistično Kitajsko priznati vse države, ki žele kaj koncesij od Pekinga (ZDA in Francija). V Caracasu pa zaseda 10. konferenca ameriških držav in na njej se kot glavno vprašanje obravnava problem, kako zavarovati ameriški kontinent pred komunizmom in njegovo ofenzivo. Komunizem dosedaj ni bil skupen problem za vse ameriški kontinent in se je ta smatral za zadostno varnega pred intrigami iz Moskve. Ameriški državni tajnik Dulles pa je za svojo glavno nalogo na tej konferenci proglasil potrebo, da se vse ameriški kontinent združi za obrambo pred komunistično nevarnostjo. Na konferenci je imel več govorov o tej nevarnosti in v imenu svoje vlade je predložil resolucijo, ki v glavnem zahteva, da naj se vse ameriške države obvežejo, da bodo na skupen način pobijale komunizem. Tako je zlasti predlagal, da bi se vse vlade medsebojno obvezno obveščale o delovanju kom. agentov na ameriškem kontinentu in v ta namen bi se ustvarili posebni skupni uradi in agencije. Ta predlog ameriške vlade pa je začel pobijati zunanji minister Guatemale — Guatemalo je namreč Dulles pogledal kot deželo, ki je pod popolnim vplivom Moskve, ako niso celo člani njegove vlade po večini člani komunistične stranke, ko je odgovarjal Dullesu, je zun. min. Guatemale porogljivo vzkliknil, da se kake komunistične nevarnosti ni bati, dodal pa še: "Sploh pa ne vem, kaj pomeni pojem: komunizem — mednarodna nevarnost". Vse to govorjenje o kom. nevarnosti je proglasil za masko, pod katero da se skušajo skriti ameriški poskusi za notranje poseganje v suverenost posameznih držav — članic ameriške zveze.

Toda ZDA se ne bore samo proti takim prikritim komunističnim intrigam, kakor jih razvija levičarska vlada v Guatemali. Preiskave na Puerto Ricu so pokazale, da atentatov v Washingtonu niso organizirali samo ekstremni nacionalisti, ampak da so bili ti v zvezi s komunisti. Policija v Puerto Rico je aretirala celo vrsto nacionalističnih voditeljev in celotno vodstvo tamošnje kom. stranke, ker je odkrila dokumente o tesnem sodelovanju in povezanosti.

Pred novo ljudsko fronto v Franciji

Komunisti ne uporabljajo nacionalistov za svojo politiko samo v Puerto Ricu. V soboto dne 13. marca bo v Parizu veliko zborovanje (enaka zborovanja bi naj bila istočasno v vseh večjih centrih Francije) proti temu, da bi

ESTA YA EN VIAJE AL HIMALAYA LA EXPEDICION ARGENTINA

Agencia periodística norteamericana United Press recibió el 3 de Marzo de Nueva Delhi la siguiente información sobre las actividades de la Primera Expedición Argentina al Himalaya: "Hoy salió en tren la primera expedición argentina al Himalaya, para intentar la ascensión al monte Dhaulagiri, en Nepal. La expedición Presidente Perón espera llegar a la cabecera ferroviaria de Mautanwa mañana. Desde allí marchará en camión a Bhairaba, en Nepal, a donde espera llegar el 10 del corriente. Desde

este último punto, los argentinos irán en avión a Pokhara. El teniente Francisco Ibáñez, jefe de la expedición, expresó a la United Press su esperanza de establecer su campamento-base para el 1º de abril y hacer su ascensión definitiva al Dhaulagiri a mediados de mayo. La expedición ha rogado a la radio Panindia que transmita boletines meteorológicos por la mañana y por la tarde desde el 1º de abril hasta el 15 de junio, fecha en que esperan los expedicionarios regresar a su base."

ARGENTINSKA EKSPEDICIJA ŽE NA POTI PROTI HIMALAJI

Severnoameriška tiskovna agencija United Press je dne 3. marca t. l. prejela iz New Delhi v Indiji naslednje poročilo o pripravi argentinske ekspedicije za odhod na Himalajo:

"Danes je odpotovala z vlakom prva argentinska ekspedicija, ki se misli povzpeti na vrh gore Dhaulagiri v Nepal. Ekspedicija Presidente Perón bo jutri prišla z vlakom do zadnje elezniške postaje Mautanwa. Od tu dalje bodo člani ekspedicije potovali s kamionom v Bhairaba v Nepal, kamor mislijo prispeti 10. marca. S te zadnje točke bodo

Argentinci potovali z letalom do mesta Pokhara.

Poročnik Francisco Ibáñez je dopisniku UP izjavil, da upa, da bo do 1. aprila že mogel postaviti matično taborišče, končni vzpon na Dhaulagiri pa da se bo izvršil v sredini maja.

Ekspedicija je naprosila radijsko postajo Panindia, da ji pošilja vremenska poročila vsak dan zjutraj in popoldne v času od 1. aprila do 15. junija, t. j. do dneva, ko se ekspedicija namerava vrniti na svojo bazo."

Francija ratificirala pogodbe o evropski obrambni skupnosti. Zborovanja so sklicali komunisti, radikali in degaullovci. Manifestacija v Parizu bodo vodili vodja komunistov Duclos, bivši predsednik vlade Daladier in bivši minister De Gaulleove stranke — Capitant. Tako se bodo na isti tribuni znašli Duclos, ki ga del francoskega časopisja naziva "uslužbenca Moskve", Daladier, ki mu komunisti dosedaj niso mogli odpustiti, da je sklenil l. 1938 s Hitlerjem "muenchenski dogovor" in pa skrajni nacionalist konservativne smeri. Sicer se oba slednja branita, da se misli to sborovanje razviti v kako obnovev Ljudske fronte iz l. 1936, vendar je za komuniste ta prireditev uspeh v toliko, ker l. 1936 in pozneje nikdar niso segli tako daleč na desnico in jo potegnili v svoje zavezništvo, kakor se je to zgodilo tokrat. In to v času, ko vse ankete vladnih in zasebnih ustanov kažejo, da je velika večina francoskega naroda za ratifikacijo pogodbe in zedinjenje Evrope.

Adenauer v Parizu

Parlament zahodne Nemčije je pogodbo o EOS že ratificiral. Ratifikacijo napoveduje tudi Seelba, ki je pogodbo že predložil italijanskemu parlamentu. Francoska vlada pa okleva in terja nove garancije. V Angliji in ZDA nanje radi pristajajo, ker da se mudi. Mudi se res — in zato je te dni na nekajurni obisk prihitel v Pariz dr. Adenauer, da prinese francoski vladi nove nemške koncesije zaradi Posarja. Koncem meseca se bodo ta pogajanja nadaljevala v

Bruslju, kjer se sestanejo članice Schumanovega načrta (šest evropskih držav). Koncem aprila pa bo v Parizu, tik pred začetkom konferenca v Ženevi, konferenca držav NATO — zadnji poskus, da se zlomi oklevanje Francije.

Izgleda, da so to res zadnji poskusi, da Francija svoja nasprotovanja odstrani. V Parizu sta se tako sešla dva, ki sta bila med berlinsko konferenco važni igralni karti v rokah diplomacije Molotova. Dolgo se je Bidault v Berlinu zanašal na koncesije Molotova in Molotov je francosko delegacijo obkrožal bolj kot katerokoli drugo. Toda ob koncu konferenca se je odkrilo nekaj, česar sovjeti niso niti marali preveč prikrivati: Molotov je k sebi večkrat povabil tudi zastopnika dr. Adenauerja na berlinski konferenci, Wilhelma Genseja. Sovjetski delegati so te razgovore označevali kot uvodna pogajanja za vpovstavev kulturnih vezi med sovjeti in zahodno nemško vlado, toda ko je Bidault za ta pogajanja izvedel, je užaljeno vzkliknil, da je Molotov navaden "salaud — pujs..."

S takim ravnanjem so sovjeti hoteli le nakazati, kako zviška se pripravljajo obravnavati zadeve tistih evropskih držav, ki so še neodvisne. Dr. Adenauer je večkrat izjavljal, da more svobodo v Evropi ohraniti samo zedinjenje Evrope, ki pa ni možno, ako ne pride do sporazuma in pravega zaupanja med Nemčijo in Francijo, v Franciji pa bi bila večina volilcev za ratifikacijo. Toda sovjeti so v svojih manevrih tako "varni" uspeha, da svojih intrig v Parizu in Bonnu niti ne prikrivajo.

Zmaga popularnosti nad silo

V zadnji številki Svobodne Slovence smo poročali o dogodkih, ki so se odigravali v zadnjem času v Egiptu. Svet revolucije, ki je odstavil kralja Faruka, je sporočil, da je sprejel ostavko, ki da jo je podal dotedanji predsednik republike general Naguib na položaj predsednika republike, predsednika vlade in predsednika sveta revolucije. Omenili smo, da je tedaj prevzel vso oblast podpolk. Nasser, člani revolucije so pa grala Naguib internirali in močno zastražili.

Po dveh dnevih Naguibove internacije in absolutne moči podp. Nasserja, so člani sveta revolucije generala Naguib naprosili naj znova prevzame predsedstvo republike, predsednik vlade je pa ostal podpolkovnik Nasser in tudi predsednik sveta revolucije.

Po teh dogodkih je egiptska vlada sporočila, da je odkrila dobro organizirano opozicijo proti sedanji revolucionarni vladi, ki da je bila sestavljena od

Muslimanskih bratov na skrajni desnici do komunistov na skrajni levi.

Pred dnevi je bilo objavljeno sporočilo, da se Egipt vrača v parlamentarno življenje. Splošne volitve, da bo svet revolucije, ki vlada sedaj v Egiptu, razpisal v juniju ali juliju. Vsi člani sveta revolucije bodo pri volitvah kandidirali, toda ne kot vojaki, ampak kot civilisti, ker bodo prej upokojeni, ker da se "vojaska ne sme vmešavati v politiko. Objavljeno je bilo tudi, da bo pred volitvami odpravljen obsedno stanje, ki vlada še od odstavitve kralja Faruka, ukinjena da bo tudi cenzura.

V ponedeljek so se pa v Kairu odigrali novi dogodki, ki znova spreminjajo dosedanj položaj. Po dolgotrajnih posvetovanjih med vlado in svetom revolucije ter generalom Naguibom in podp. Nasserjem je bilo izdano uradno poročilo, da general Naguib znova prevzame vse položaje, ki jih je imel (Nadaljevanje na 2. strani.)

IZ TEDNA V TEDEN

U.S.A.: Zaradi McCarthyjevih obožbov simpatiziranja s komunizmom ali članstva v kom. stranki nekaterih visokih funkcionarjev ameriške vojske, je prišlo v zadnjem času do ostrih "polemik" med senatorjem in Eisenhowerjem, ki brani nedotakljivost ameriških vojakov s strani civilnih oblasti. V govorih in protigovorih nobeden od njiju ne omenja drugega z imenom, ko se napadata. Republikanska stranka v večini stoji za Mac Carthyjem, medtem ko za Eisenhowerja menijo, da se preveč odmikata resni in neizprosnosti borbi proti komunizmu v USA. Eisenhower da loče ostati nepristranski in nestrankski, trdijo nekateri levo usmerjeni republikanci in celo nekateri demokrati. — Ameriško vojno letalstvo je uradno zanikalo, da bi bili tkzv. letelci krozniki objekti, ki bi jih pošiljala ZSSR ali pa bi prileteli z drugih planetov. So izključno zračni pojavi optične narave in nič drugega, trdi isti vir. — Poljedelski minister Benson je objavil, da njegovo ministrstvo proučuje možnost prodaja poljedelskih viškov na svetovni trg po konkurenčnih cenah. Vlada ima sedaj na zalogi za 7 milijard dolarjev teh poljedelskih zalog. — Ameriški delegat na korejskih pogajanjih Arthur Dean je podal ostavko in se vrnil v privatno življenje. Ob ostavki je izjavil, da mu njegovi pravni posli v bodočnosti ne bodo dovoljevali dela v zun. ministrstvu, ostane pa še na razpolago za posvete. Odstop Deana smatrajo kot zmago tistega dela ameriškega kongresa, ki odločno odklanja sleherni sodelovanje ali priznanje rdeče Kitajske s strani USA. Deanu so svoječasno očitali, da je pristal na priznanja rdečega kitajskega režima.

ANGLIJA: Britanska zbornica je odobrila vladni vojni proračun za letošnje leto v znesku 1.600 milijonov funtov šterlingov. Vsi laboristi so glasovali proti proračunu.

FRANCIJA: Francoska potniška letalska družba "Air France" ima trenutno razgovore s sovjetsko potniško letalsko družbo "Aeroflot" za vzpostavitev redne letalske zveze med Parizom in Moskvo. Če bo prišlo do sporazuma, bo to prva redna potniška letalska zveza s sovjetskimi teritorijem po vojni. Sovj. vlada je namreč po 1. 1945 prepovedala vsem tujim letalskim družbam letanje nad sovj. ozemljem. Vsi potniki, ki so hoteli z letalom v Moskvo, so morali najprej do Helsinkov, kjer so presedli na letala Aeroflota.

IRSKA: Splošne volitve na Irskem bodo koncem aprila ali prve dni maja.

BELGIJA: Splošne volitve v Belgiji bodo letos 11. aprila. Zadnje volitve so bile junija 1950.

VATIKAN: Zdravstveno stanje papeža Pija XII. se je že toliko zboljšalo, da lahko uživa tekočo hrano. Za nekaj ur na dan tudi že lahko zapusti posteljo in dela.

FLRJ: Tito je ponovno izjavil, da si "Jugoslavija želi normalnih odnosov s sovjetskimi blokom, toda proces normalizacije je počasen". Dejal je tudi, da je popolnoma prenehala gospodarska blokada, ki jo je sovjetski blok izvedel proti Jugoslaviji po tkzv. prekinitvi odnosov 1. 1948. Tito je te izjave dajal tujim diplomatikom v Beogradu, kjer jih je povabil na kosilo.

TURČIJA: Parlament v Ankari je s 26 proti 17 glasovom odobril vladni načrt, po katerem bodo tuje družbe smele črpati petrolej v Turčiji. Proti je glasovala opozicijska Republikanska ljudska stranka. Vsa zbornica pa je odobrila drugi vladni načrt, po katerem bo vlada ustanovila državno petrolejsko družbo, ki bo izkoriščala dosedanje petrolejske vrelce in morda še nove, ki jih bodo odkrili.

FORMOZA: Čangkajškova vlada je objavila, da "nacionalistični napad na kitajsko celino verjetno ni več daleč". Prav tako je objavila, da je bila berlinska konferenca in da bo ženevska konferenca "samo zapravljanje časa" in da nacionalistična Kitajska ne bo priznala nobenih sklepov ženevske konference, ki bi kakor koli koristili rdeči Kitajski.

KOREJA: Južna Koreja pripravlja azijsko fronto proti komunizmu. Njena delegacija potuje po južnih azijskih državah, kjer ima razgovore o ustanovitvi protikomunističnega bloka v Aziji. Tako je obiskala Čangkajška, medtem ko se sedaj mudi v Indokini, kjer je tudi dobila načelen pristaneček te države za vstop v protikomunistični azijski blok.

JAPONSKA: Vlada je odobrila načrt za ustanovitev japonske vojske, ki bo štela 164.000 mož in ki jo nameravajo sestaviti v prihodnjih osmih letih. Načrt mora odobriti še parlament.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

V Radio Excelsior so ob nedeljah dopoldne (ob 9.30 uri) polurne oddaje, katerih program izvajajo pripadniki raznih narodnosti, naseljenih v Argentini. Tukajšnja institucija, ki te oddaje organizira pod naslovom "Sentimiento y voz del Mundo", ima namen na ta način predstaviti argentinskemu narodu posamezne narodnosti, ki žive v Argentini, zlasti pa njihovo folkloro; obenem pa hoče tako najlepše posredovati medsebojno kulturno spoznavanje in zbljevanje.

V okviru teh oddaj so se slovenski naseljenci v Argentini odlično predstavili argentinskemu narodu s svojim pevskim zborom "Gallus" v nedeljah dne 21. in 28. februarja t. l. Na povabilo organizatorjev teh oddaj pa je imel ugodno besedo v imenu Slovencev, naseljenih v Argentini, pred prvim nastopom Gallusa dne 21. februarja t. l., g. Miloš Stare.

V kratkem, a vsebinsko bogatem govoru v kasteljanščini, je g. Stare najprej naznačil kje leži Slovenija, nato pa je v vznesenih besedah prikazal lepoto njenih planin, zelenih gozdov, jezer, potokov in rek ter belih slovenskih domov, okrašenih z rožami, med katerimi slovenska dekleta s toliko ljubeznijo gojijo rdeči nagelj, rožmarin in roženkavrt.

Zatem je omenil dve množični naselitvi Slovencev v Argentini: prvo po I. svetovni vojni in drugo po II. svetovni vojni. V zvezi s to je poudaril, da je bil general Perón edini državnik na svetu, ki je tisočim in tisočim Slovencev odprl vrata v Argentino ter jim dal dom, delo in zaslužek. To pa brez ozira na število družinskih članov in starost.

Navajal je tudi, kako so se Slovenci živeli v nove razmere, koliko jih je že, ki imajo svoje domove, da pod ugodnimi pogoji delajo v tovarnah in podjetjih, da otroci obiskujejo osnovne, srednje in visoke šole. Poznajo že dobro argentinski narod in njegove navade, slavno zgodovino, borbo za svobodo in velike načrte za bodočnost.

Svoja tehtna izvajanja je pa g. Stare zaključil takole: "Pri vsem tem novem življenju, ki ga živimo, pa nismo pozabili na našo drago domovino. Naš narod je kljub svoji majhnosti bil vedno v prvih vrstah prijateljev kulture in civilizacije. Tudi v Argentini nadaljujemo s to tradicijo. Imamo svoje organi-

(Nadaljevanje s 1. str.)

pred zadnjim prevratom, t. j. general Naguib je znova predsednik republike, predsednik vlade in predsednik sveta revolucije, podpolk. Nasser, dosedanji predsednik vlade pa postane zopet podpredsednik vlade, t. j. zadrži samo položaj, ki ga je imel pred zadnjim prevratom.

Za pravo presojo tako spreminjajočih se političnih dogodkov v Egiptu v zadnjem času poznavalci egiptskega notranjepolitičnega in vojaškega položaja navajajo naslednja dejstva: Zaroto proti kralju Faruku, je pripravljala skupina mladih egiptskih častnikov s podpolk. Nasserjem na čelu. General Naguib ni bil med zaročniki, je pa osebno, ki uživa v vojski izredno popularnost. Priljubljen pa ni samo med vojsko, ampak prav tako med narodom zaradi svojega hrabrega zadržanja v borbah proti judom. Revolucionarji so za izvedbo svojih načrtov nujno potrebovali generala Naguibu zaradi njegove popularnosti. O svojih naklepih so ga nekaj mesecev prej obvestili. Po izvršenem prevratu so revolucionarji postavili generala Naguibu za predsednika vlade in predsednika republike, ker brez njega ne bi mogli uspevati.

Zaradi še bolj naraščajoče popularnosti grala Naguibu med narodom in vojsko je začelo nastajati med člani revolucionarnega sveta proti njemu nerazpoloženje. Ti so hoteli imeti generala Naguibu samo za svojo dekoracijo. Zato so mu hoteli odvzeti vso oblast in ga prisiliti, da bi moral biti samo lutka v njihovih rokah. Vsa oblast v Egiptu naj bi pripadala samo svetu. revolucije, s podpolkovnikom Nasserjem na čelu.

Nasprotje med generalom Naguibom in člani revolucijskega sveta je postajalo vedno globlje, ogorčenje v vojski, pa tudi med narodom zaradi zadnjih ponižanj, ki so jih člani revolucionarnega sveta prizadejali generalu Naguibu, pa že tako javno, da je prihajala do izraza že zahteva po kaznovanju krivcev. Pod pritiskom izredne priljubljenosti generala Naguibu so morali kloniti mladi revolucionarji, se mu podrediti ter mu vrniti vso oblast, ki jo je imel pred zadnjim prevratom. Zadovoljiti se bodo morali na položaj, ki jim jih bo podeljeval on, ne pa obratno.

zacije: kulturne, socialne, športne in verske. Imamo svoje revije in liste. Imamo svoje knjige in knjižnice. Poleg tega pa so naši sorojaki v prvih vrstah argentinskih gornikov in smučarjev. Eden od teh je postal žrtev veličastne Aconcague, drugi pa je nedavno našel grob pod večnim ledom na argentinskohilenskem jugu.

Toda najlepše, kar imamo, je naša pesem, ki jo gojimo z neizmerno ljubeznijo in v veliko požrtvovalnostjo. Eden naših zborov, "Gallus" Vam bo danes s svojim nastopom prikazal kaj je naša pesem. Želimo s tem počastiti velikega predsednika nove Argentine, želimo se zahvaliti plemenitemu argentinskemu narodu za gostoljubnost in svobodo, ki jo uživamo v tej zemlji. Želimo končno doprinesti z glasbo, ki je najlepše mednarodno izrazno sredstvo, svoj delež k ustvaritvi velike družine dobrih in plemenitih ljudi."

Nato je napovedovalec napovedal, da bo izvajal spored Slovenski pevski zbor "Gallus" pod vodstvom g. dr. Julija Savellija. Povedal je, da nosi ta zbor ime po slovitem skladatelju in glasbeniku Jakobu Petelinu-Gallusu, ki ga upravičeno imenujejo "Palestrina del Norte".

Gallus je nato nastopil najprej z moškim zborom. Prva pesem, ki jo je zapel, je bila Ipatčev pozdrav "Domovini", nato pa je mehko in globoko občuten podal Devovi "Kje to tiste stezice" in "Dober večer, luba dakle".

V drugem delu je pel mešani zbor najprej "Visoki rej pod lipo" v Maroltov Osanovi priredbi, tej sta pa sledili Pregljeva "Bariča" in Vrabčeva "Venite rožce moje". Oddajo je zaključila veličastna Adamičeva "Zdravica".

Pred vsako pesmijo je napovedovalec v kasteljanščini povedal poslušalcem njeno vsebino in okolje, v katerem je nastala. Tako je v izredno lepem prikazu predstavil argentinskemu poslušalcem slovensko Koroško in koroško narodno pesem. Povedal jim je kje leži ta del slovenske zemlje, jim govoril o njenih krajevitih lepotah, posebno pa o lepoti slovenske koroške pesmi, katere vse prevega rahla otožnost in žalost. Razložil jim je tudi slovenske narodne običaje ob izvajanju "Visokega reja pod lipo", ki ima v začetku, ko se začenja po končanem verskem opravilu v cerkvi, še nekako obredniški značaj, nato pa vedno bolj prehaja v veselo in razposajeno ter razigrano občutje.

Zbor je bil v odlični formi in je program podal zelo dobro. Glasovi so se lepo prelivali in vse finese posameznih pesmi so prihajale do občutnih izrazov. Odlični so bili tudi solisti: Gg. Silvo Lipušček in Božo Fink v Ipatčevi "Domovini" ter ga Marija Fink-Geržiničeva v Vrabčevi "Venite rožce moje".

Borba Slovencev na Koroškem za dvojezične šole

Koroška deželna vlada s socialistično večino je izdelala načrt za dvojezične šole, ki predvideva črtanje skoraj polovice dvojezičnega ozemlja. Širši odbor Narodnega sveta koroških Slovencev je vse, kar je pozitivnega na novem načrtu, pozdravil, pač pa je izrekel tudi odločno mnenje, da je izvajanje odredbe o dvojezični šoli iz leta 1945, ki je bila sklenjena soglasno z glasovi vseh koroških strank in brez pritiska zasedbene oblasti, zelo pomanjkljivo. Širši odbor Narodnega sveta je v svojih razmotiranjih ugotovil, da je zelo malo dvojezičnih šol. Jer sicer na nekaterih šolah slovenski pouk, vendar se učitelji zavestno izogibajo, da bi kdaj koli z otroki spregovorili izven učne ure slovensko besedo. Na dvojezičnih šolah ni niti dvojezičnih napisov. Obstojata cela vrsta dvojezičnih šol na papirju, kakor so n. pr. Vetrinjs, Timenica, št. Tomaž pri Celovcu, Pokrče, Vabnja vas itd. Te šole so črtane iz učnega načrta že iz leta 1945. Koroška dež. vlada je postala krivec pred drž. ustavnim in upravnim sodiščem, ker ne izvaja postav, ki si jih je dala sama. Z zadovoljstvom ugotavljajo Slovenci, da je v zadnjem času prosvetno ministrstvo na Dunaju ugotovilo, da so koroški dež. vladi pri vsej njeni dozdnevni "naprednosti" bolj pri srcu nacisti, ker je ravno dež. vlada za mesto dež. školskega nadzornika predlagala ministrstvu izrazite pristaše bivšega režima. Prosvetno ministrstvo je vse predloge za to mesto vrnilo dež. vladi. To je nov dokaz, kako razumeva koroška vlada iskrenost in pravičnost glede izvajanja zakona o dvojezičnih šolah.

Zastopniki Narodnega sveta iz raznih občin so močno naglašali svoja opazovanja po vaseh, da se vrši med obema velikima strankama (socialistično in

Naslednjo nedeljo, t. j. 28. II. t. l. je bila druga slovenska oddaja. Tudi ta program je izvajal — kot smo že omenili — pevski zbor Gallus. Začel ga je z narodno "Škrjanček poje...", nato je pa z vso dovršenostjo odpel Šijančev venček koroških narodnih pod naslovom "Odmev iz koroških planin". Je to pesem, ki jo je Gallus prvič pel pred leti v Bs. Airesu na koncertu slov. narodnih pesmi ter je tedaj med poslušalci žela splošno priznanje in odobravanje. Tej pesmi sta sledili dve otožni: Simonittijeva "Kaj ti je, deklica" in Maroltova "Pojdem u rute". Solo točki v obeh navedenih pesmih je z globokim občutjem odpela gđc. Roza Golob. Za zaključek koncertne oddaje so pa bile na sporedu belokranjske "Svatovske pesmi" in "Belokranjska napitnica".

Tudi pri tej oddaji je napovedovalec poslušalce lepo seznanjal z vsebino posameznih pesmi in povdarjal njihove značilnosti. N. pr. značilnosti koroške in belokranjske pesmi, za katero je dejal, da je nekaj čisto svojrskega v slovenski narodni pesmi. S svojo razlago Simonittijeve "Kaj ti je deklica" in Maroltove "Pojdem u Rute" je pa pri poslušalcih moral vzbuditi občutje globoke žalosti dekleta zaradi smrti ljubljene bitja.

Ob zaključku oddaje se je napovedovalec zahvalil Slovincem v Argentini in pevskega zboru "Gallus" za to lepo oddajo, pri kateri so se poslušalci seznanili z narodom, katerega sinovi živijo tudi v Argentini in z lepoto njegove pesmi, ki je dosedaj še niso poznali.

Obe oddaji na Radio Excelsior so posneli na trak in jih je zato ponovila še radijska postaja El Pueblo in sicer prvi program z govorom g. M. Stareta dne 27. februarja, drugega pa dne 6. marca t. l.

Vse te radijske oddaje so dosedaj največja in najmočnejša kulturna afirmacija slovenskih naseljencev v Argentini. Velika večina poslušalcev teh oddaj še ni vedela kam bi na svetu postavila Slovence in tudi še ni slišala slovenske pesmi in tudi še ni mogla uživati njene lepote. Govor g. Miloša Stareta in petje pevskega zbora "Gallus" sta jim dala pravo sliko in predstavlo Slovenije in našega naroda, jih seznanila z našo pesmijo in pri njih gotovo vzbudila zanimanje, da so po prvi oddaji še z večjim občutjem sledili naslednjim oddajam.

Te radijske koncertne oddaje slov. pevskega zbora "Gallus" so pa tudi najlepše priznanje za vse žrtve, ki jih pevci doprinašajo vsak teden, ko po končanem delu prihajajo dostikrat po ure daleč na vaje in se potem pozno ponoči vračajo zopet domov. Obenem so pa tudi afirmacija slovenskih naseljencev v Argentini in izraz zaupanja ter ugleda, ki ga uživajo.

volksparitei) tekma za bivše nacistične priganjače. Iz vsega razgovora je postalo jasno, da se isto opazuje tudi v centralah strank.

Po pretresu položaja so člani širšega odbora Narodnega sveta koroških Slovencev pod vodstvom dr. Joška Tischlerja sklenili soglasno naslednje:

"Širši odbor Narodnega sveta koroških Slovencev, zbran na svojem posvetovanju, v Celovcu, se je podrobno pečal z vprašanjem dvojezične šole in tudi z novim osnutkom, katerega je koroška vlada izdelala in izročila prosvetnemu ministrstvu na Dunaju ter objavila v Kaertnerlandeszeitung dne 18. decembra 1953.

Odbor pozdravlja pozitivne strani osnutka, ki so predvsem v tem, da je sedaj točneje določeno vprašanje vodij dvojezičnih šol, da je točneje določeno neposredno nadzorstvo nad dvojezičnim šolstvom, da je prvič vidjen vsaj nek predlog slovenske srednje šole.

Zbor pa odločno odklanja načrt in nakano, da bi črtali katerokoli dvojezično šolo, pač pa zahteva, da se odredba iz leta 1945 dosledno izvaja v vseh v odredbi navedenih občinah.

Širši odbor je naročil svoji šolski komisiji, da pozorno študira in zasleduje razvoj tega vprašanja, da se po potrebi udeleži diskusije o tem vprašanju in za končno odločitev skliče posvetovanje širšega odbora Narodnega sveta koroških Slovencev."

K predlogu kor. dež. vlade o dvojezičnem šolstvu je zavzela stališče tudi Titova Jugoslavija, katere zastopnik dr. Bebler je izjavil, da bo jug. vlada storila vse, da odvrne Avstrijo od tega koraka, ki je v škodo slovenski narodni manjšini.

ARGENTINA

Predsednik gral Perón je sprejel odbor Zveze argentinskih zadrug ter 200 upravnikov zadruginskih organizacij iz raznih krajev republike. Govoril jim je o potrebi neprestanega širjenja zadrugne ideje in o usposabljanju zadruginskih delavcev. Naglašal je tudi, da bo vlada še spopolnila prodajo vseh kmetskih pridelkov, ki jih bodo imele na razpolago zadruge.

V Mar del Plata se je v ponedeljek začel mednarodni filmski festival, na katerega so prišli najuglednejši filmski igralci ter igralke in zastopniki filmske industrije iz posameznih ameriških ter drugih držav. Najbolj številna je severnoameriška filmska delegacija, v kateri so sama znana filmska imena. Filmske dive in zvezdniki so svojim oboževalcem in oboževalkam dajali podpise. Florida, glavna mestna ulica v Buenos Airesu, je bila pred začetkom filmskega festivala izredno živahna. Filmski igralci in igralke so hodili v to ulico na promenado ter obiskovale posamezne trgovine in nakupovale najrazličnejše stvari.

Na filmskem festivalu je zastopanih 19 držav. Predstavljajo jih najuglednejša imena, med filmskimi zvezdami in zvezdniki predvsem iz Hollywooda v Severni Ameriki. Vse, kar v filmskem svetu nekaj predstavlja je prišlo na ta mednarodni festival v Argentino.

Navajamo samo nekaj imen iz množice filmskih igralcev in igralk:

USA: Mary Pickford, slovita filmska igralka iz časov nemega filma s svojim možem igralcem Charles "Buddy" Rogers-om. Pickford je danes med filmskimi industrijci. Dalje: Frank Borzage, Irene Dunne z možem, Joan Fontaine z možem Walterjem Pidgeon, Edward Robinson, Jeanette MacDonald, Fred Mac Murray, Susan Cabot, Lori Nelson, Kathaleen Hughes, Errol Flynn z ženo Patricia Wymare; Kanada: Nicole Germain, Denise Saint Pierre itd itd.; Anglija: Mal Zetterling, Hellen Cherry, Zena Marshall, Isabel Dean, Lana Morris itd. itd.; Francija: Vivianne Romance, Dany Robin, Michel Simon, Frank Villar itd.; Zahodna Nemčija: Lil Dagover, Helli Finkenzeller, Ruth Leuwerik, Sonja Ziemann; Italija: Isa Miranda itd.; Avstrija: Marianne Schoenauer, Helmut Engel itd.; Jugoslavija: Marija Crnobori, kompozist Bojan Adamič itd.

Na Mednarodnem festivalu je močno zastopana tudi sovjetska filmska industrija, na njem pa sodelujejo tudi filmski igralci in igralke celo iz Japonske.

V ponedeljek dopoldne so se vsi udeleženci in udeleženke Mednarodnega filmskega festivala odpeljale z vlakom v Mar del Plato, kamor so prispeli istega dne popoldne. V glavnem argentinskem morskem kopališču so jim priredili navdušen sprejem. Zvečer istega dne jih je sprejel v hotelu province Buenos Aires, predsednik republike gral Perón ter jim izrekel prizrčno dobrodošlico in željo, da bi se v Argentini dobro počutili. Vse dni filmskega festivala bodo v Mar del Plata v vseh tam. kinih, pa tudi na prostem predvajali najboljše filme držav, ki imajo svoje zastopnike na Mednarodnem filmskem festivalu. V čast udeležencev Mednarodnega filmskega festivala je na sporedu cela vrsta prireditev, sprejemov in banketov ter elitnih plesov v Mar del Plati, kakor tudi v Chapadmalalu. V načrtu so tudi izleti na razne stanice in na njih pogostitev številnih mednarodnih gostov.

Od predstavnikov svetovne filmske industrije vzbuja posebno pozornost Eric Johnston, znana osebnost v severnoameriškem javnem in industrijskem življenju. Je tudi predsednik velike filmske družbe Motion Pictures Association. Johnston je obiskal osebno tudi predsednika grala Perona ter mu je izročil osebne pozdrave predsednika ZDA generala Eisenhowerja. Predsednik gral Perón mu je dal na razpolago letalo, da se je pred začetkom Mednarodnega filmskega festivala odpeljal na obisk v Bariloche.

Nad Cordobo in okolice je v noči od 2. na 3. marca divjalo silovito neurje. Več mestnih predelov v Cordobi je bilo poplavljenih in je bil po ulicah ustavljen ves promet. Istočasno so imeli hudo neurje tudi v Mendoza.

Novice iz Slovenije

Razdelitev letošnjih Prešernovih nagrad v Ljubljani je vzbudila precejšnje nezadovoljstvo. Podeljene so bile le štiri nagrade, vsaka po 200.000 dinarjev, za življenjsko delo prof. Josipu Plemlju, Francu Bevku, skladatelju Antonu Lajovicu ter prof. Jakobu Keleminu. Prešernove nagrade naj bi bile "priznanja znanstvenim in kulturnim delavcem, ki so se vsaj na znanstvenem polju borili za napredne ideje, če že niso aktivno sodelovali v osvobodilnem boju". Ni očitkov proti podelitvi nagrad Bevku in Plemlju. Sergej Vošnjak piše v "Slovenskem Poročevalcu", da so se verjetno tudi v komisiji, ki je sklepala o tem, komu podeliti nagrade, pojavili pomisleki in odpor proti temu, da bi se nagrade podeljevale ljudem, ki tega ne zaslužijo, ljudem, ki od leta 1941 naprej niso storili ničesar, kar bi jih na te nagrade opravičilo, ampak ravno nasprotno. Ker so nagradenci samo štirje, ni težko ugotoviti, da leto vsi očitki na skladatelja Lajovica in prof. Kelemina.

Umrli so. V Ljubljani: Neža Šušteršič, Ante Gaber, umetnostni zgodovinar in novinar, Jožefa Šerbec, upokojenka, Angelca Štrumbelj, uslužb. kartonažne tovarne in Kristina Češćut, roj. Flisek, vdova po rud. stavbeniku, sedaj uslužb. industrijske rudarske šole v Zagorju, Franc Plečnik v Dol. Logatcu, Franciška Dolničar v Sp. Hrušici in Franciška Tihel, roj. Plevel v Mariboru.

Letoinja zima ni prizanesla niti sončni Goriški. Tudi po tamošnjih krajih so divjali snežni viharji, ki so bili posebno močni na Črnem vrhu in Mrzli rupi. V teh predelih so od mraza pokala drevesa ter se rušila pod oblogo snega in ledu. Škoda je ogromna. Cenijo jo nad 50 milijonov dinarjev. V nekaterih predelih okrog Črnega vrha je bilo že v začetku snežnih viharjev uničenih 85% čistih bukovih gozdov. Na področju goriškega okraja je zmrazil polomila nad 10.000 kub. metrov dreves, na idrijskem področju pa okrog 50.000 kub. metrov.

Spomenik Josipu Jurčiču bo stal v Mariboru ob Mestnem muzeju. Komisija se je odločila za osnutek spomenika, ki ga je napravil ing. Lojze Kogovšek. Sodijo, da bo spomenik do meseca maja že gotov in da bo tedaj Maribor lahko proslavil 110 obletnico Jurčičevega rojstva z odkritjem njegovega spomenika.

Tito je bil s svojo ženo 3. januarja zopet v Ljubljani ter je v operi pri-

Leta begunstva in trpljenja so minula, toda ne za vse! Še žive naši rojaki po begunskih taboriščih. Ne pozabimo nanje! Spomnimo se jih v nedeljo 21. marca 1954. Oddajmo zanje svoj dar odbornikom Društva Slovencev, ki bodo zanje pobirali denarne darove.

sostvoval uprizoritvi Massenetove opere Werther. V glavni vlogi je pel Rudolf Franc.

Dne 26. decembra 1953 so Novomeščani začudeno opazovali pet škorcev, ki so preletavali s strehe na streho. Škorci v tem zimskem času so izredno redek pojav na Dolenjskem. Njihove sedanje pojave si ljudje niso znali drugače razložiti, kakor, da gre tu za skupino zadnjega legla družine, ki je zaradi negotovnosti ali iz drugih razlogov ostala in ni mogla z drugimi ptici na jug.

Na decembrski seji okrajnega ljudskega odbora v Novi gorici so med drugim razpravljali o gospodarstvu in upravljanju anhovske cementarne. Govorniki so se pritoževali, ker "direktor, partijska organizacija, delavski svet, upravni odbor in sindikalna organizacija niso izpolnili svojih nalog in niso imeli tiste vloge, ki bi jo morali imeti." Okrajni ljudski odbor je zato vse funkcije anhovske cementarne odstavil in imenoval prislino upravo.

Razna podjetja za prodajo mesa so se na republiški zbornici v Ljubljani decembra meseca dogovorila za maksimalne cene za goveje in svinjsko meso. Določena je bila cena za prvovrstne goveje meso, za 1 kg 190 din, za drugovrstno goveje meso 1 kg 170 din, za telečje meso 1 kg 210 din in svinjsko meso ter slanino do 220 din za 1 kg. Vsa podjetja se tega dogovora drže, le podjetje "Živinopromet" ne. Zato potrošniki ostro protestirajo v ljubljanskem tisku.

"Jaz veliko vem, pa ne smem sedaj povedati. Ko bo prišel čas, bom že govoril." To sliši človek velikokrat v Sloveniji, če vprašuje koga po sedanjih razmerah. Ljudje res veliko vedo posebnosti za krvave dogodke iz leta 1945. Vedo, kje so mučili in pobijali domobrance, vedo tudi kdo je izvrševal vsa ta zverstva nad protikomunisti. Toda so tako preplašeni, da se sedaj res še ne upajo povedati. Prepričani pa so, da bo tudi komunizma enkrat konec in da bo domovina zopet svobodna. Tedaj bodo pa spregovorili slovenski ljudje in prišle bodo na dan vse strahote in grozote tistih krvavih mesecev, ko je slovenska zemlja v curkih mila kri svoje mladine in svojih pravih rodoljubov.

Slovenski amaterji so dosegli največ uspeha v zadnjem času na razstavi v Ambergu v Nemčiji, kjer je žirija med 193 deli iz 27 držav sprejela 21 slovenskih del. Priznanja na tej razstavi so prejeli, Franc Bazelj, dr. Ivo Frelih in Peter Kocijancič iz Ljubljane ter Janez Marenčič iz Kranja ter Vlado Cizelj iz Jože Kovačič iz Maribora. Razstavni katalog je med 8 reprodukcijami razstav-

V vsako slovensko družino Koledar-Zbornik

ljenih del objavil dve slovenski sliki in sicer dr. Iva Freliha "Pomlad" in Jožeta Kovačiča "Immaculata". Poleg navedenih avtorjev so na tej razstavi še sodelovali Mirko Križnar, Joze Primožič, Stanko Brčko, Slavko Smolej in Tone Marcan. Na mednarodni razstavi v Springfieldu v ZDA je od Slovencev uspel edino Jože Mally. V Johannesburgu v Južni Afriki so razstavljali Borut Hribar, Jože Kovačič in Vladi Cizelj iz Maribora ter Franc Bazelj iz Ljubljane. Na razstavo v Washington so pa poslali svoje slike naslednji: Franc Bazelj, dr. Ivo Frelih, Peter Kocijancič, Marija Fajfar in Jože Mally. Pohvalo sta dobila Peter Kocijancič in Jože Mally. Na mednarodni razstavi fotoamaterjev v Zagrebu in Beogradu so bili zastopani s svojimi deli samo dr. Ivo Frelih in Vlastja Simončič iz Ljubljane, Slavko Smolej iz Jesenice in Jože Kološa iz Murske Sobote.

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1954 je pri enkratnem vplačilu za vse leto \$ 70.—

Pri plačevanju v obrokih je za pol leta \$ 38.— in za četrt leta \$ 20.—

Poravnajte naročnino za leto 1954 čimprej. Veliko boste s tem pomagali upravi pri njenem delu.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. G. Bukalič Vinko in njegova žena gospa Pavla, roj. Jeglič sta v Lanusu dobila 2. marca t. l. sina, ki je bil krščen na ime Jože. V družini g. Janeza Marinšek in njegove žene, ge. Gabrielle, o. J. Trampuš se je 16. februarja 1954 rodil sinček, ki je pri krstu dobil ime Božidar-Marko. Za botra sta mu bila g. Martin Potočar in ga Kristina Potočar, roj. Avsec. Družino g. Martina Potočarja in njegove žene, ge. Kristine, roj. Avsec, je pa 23. nov. 1953 razveselila hčerka Marija-Kristina. Pri krstu sta ji bila za botra Jaime Campomar in Marija C. de Campomar. G. dr. Toneta Šimenca in njegovo go. Boženo, roj. Golmayer je dne 8. t. m. razveselil sinček.

Krščeni so pa bili: Marjeta-Alojzija Urbančič, hčerka Božimirja in Manice, roj. Skvarča; Julijana-Jožefa Furlan, hčerka Antona in Matilde, roj. Božič; Veronika-Marta Medved, hčerka Franca in Angele, o. J. Knez in Angela-Marjeta Tomine, hčerka Jožefa in Marjane, roj. Malavašič.

Srečnim staršem naše čestitke.

Premestitev. Č. g. Andrej Jerman, CM, ki je nedavno prispel v Argentino iz Kitajske, odkoder so ga izgnali komunisti, in je živel dosedaj v Buenos Airesu, je imenovan za prosorja na salezijanski Apostolski šoli v Escobarju v provinci Buenos Aires.

Č. g. Novak France, kaplan v Villa Mercedes v provinci Buenos Aires, se je

V deželi "socialistične demokracije" in vlade "delovnega ljudstva" se delovnim ljudem dogaja tudi tole: Na postaji v Velenju so morali ljudje dostikrat čakati na vlak tudi po dve uri. To se je dogajalo meseca decembra, ko je bil v Sloveniji hud mraz. Odrasli potniki so nekako preganjali mraz z hitro hojo sem in tja, mnogo težje je pa bilo za otroke in dojenčke, ki so jokali vsi nestrpni, ker jih je že močno zeblo. Potniki so se zgražali, ker čakalnica ni bila ogreta niti za večje otroke niti za dojenčke, kaj se le za odrasle. V neposredni bližini železniške postaje pa je kot v posmeh vsem prezebajočim potnikom in jokajočim dojenčkom vir toplote-velik rudnik premoga. Vsega tega se nismo izmislili mi, ampak je vse to napisala kot zgoč protest proti sedanjim razmeram pod rdečimi oblastniki v Sloveniji in Jugoslaviji nekaka Irena Krump iz Rečice ob Savinji. Objavljen je pa bil v ljub. tisku.

dne 19. februarja t. l. moral podvreči operaciji. Vnetje slepiča je bilo že tako akutno, da je bil č. g. Novak v življenjski opasnosti. Operacija je bila še pravočasna ter je sedaj č. g. Novak že izven nevarnosti. Želimo mu skorajšnjo popolno ozdravitev.

Obletnica smrti župnika Lovšina. Ob obletnici smrti župnika Vinka Lovšina bo sv. maša v sredo 17. marca t. l. ob 7. uri zjutraj v kapeli sester v ulici Avelaneda 2344 v Buenos Airesu.

V. REDNI OBČNI ZBOR SLOV. FANTOVSKÉ ZEVE

(7. febr. 1954)

Pet let res ni dolga doba. Toda dovolj dolga, da se posameznik izgara in postara; dovolj dolga, da se organizacija ustali in zakorenini.

SFZ se je zbrala na svoj 5. redni občni zbor. Kar priznajmo: v teh petih letih je — hote ali nehoti, kdo ve! — priletelo vanjo mnogo polen, ljudje ali čas (ali pa oboje skupaj) so ji dali marsikak udarec. Nekateri v obraz, drugi v hrbet. Pa — Fantovska Zveza gre dalje. Zbira se na sestankih, na izletih, na občnih zbiorih. Vihti krampe in lopate, da bo iz teh fantovskih žuljev vstal samostojen dom.

Dvoje je na tem občnem zboru zbudilo mojo pozornost: molitev za začetek in konec in pa domobranska pesem. Dvoje simbolov — krščanstvo in slovenstvo — dvoje temeljev, trdnih dovolj, da nosijo ponosno stavbo.

Odbor, ki je bil izvoljen: Prijatelj Jože — predsednik, Rezelj Lojze — podpredsednik, Škrjanec Adolf — tajnik, Kukovica Jože — blagajnik in Tomazin Vinko — gospodar; Razsodišče: Vester Franc, Korošec Ivan, Krajnik Tone; Nadzorni odbor: Magister Milan, Kralj Janez, Kastrevc Peter.

Rad bi tem fantom napisal nekaj lepega, nekaj vzpodbudnega. Pa tega ni treba. V njih ciljih in prizadevanjih je že dovolj lepote. Naj govore oni sami:

ŠKOFU DR. ROŽMANU ZA GOD

Prevzvišeni,

Jutri bo Vaš god. Ne vemo kje ga boste slavili. Morda v Clevelandu, verjetneje pa kje drugod v Združenih Ameriških Državah, kjer boste slovenske rojake v misijonskih pridigah opozarjali na "nevarnosti prihodnjih let" in jim povdarjali besede sv. Očeta, "da je največja nevarnost sedanjosti utrujenost dobrih."

Slovinci v Argentini Vam h godu iskreno čestitamo. Iz srca Vam želimo vse najboljše. S prošnjo molitvijo se obračamo vsi k Bogu, da bi Vas ohranil še mnogo let nam, ki živimo v svobodi, še bolj pa trpečemu narodu doma, da bi mu bili še vnaprej trdno upanje in vera v vstajenje in osvoboditev.

"Bodočnost pripada močnim, a ako se nočete združiti, se lahko zaprete vsak v svoj kot in čakate izida nove knjige z naslovom: 'Poslednji Slovenec v Južni Ameriki.'" To je govoril poslavljajoči se predsednik, g. Magister Milan.

Da nogomet in leposlovje lahko korakata skupaj, nisem nikoli vedel. Pa poglejte uvod v nogometno poročilo:

"Nekdo je pred vojno v Ljubljani pisal zgodbe o preprostih stvareh. Potem je žalost prišla in veliko gorja in je zamrl smeh. Od preprostih reči, na katere so bile navajene naše oči — hišni prag in kos neba nad streho, krajec kruha in kozarec vode za dušno in telesno utego — smo po pravilih Revolucije prešli v prekucij "velike" dni in živeli lažni vsega vsak svojo življensko pot." — "Kdo nam zameril bi, če smo v Veliki Igri življenja tudi te male, naivno preproste igre igrali..."

Iz teh vrst rastejo fantje, ki bodo zmogni — in vsak zmogel je nujno poklican — prevzeti vodstvena mesta. Upoštevajmo to in jih podprimo, da nas čas ne prehiti in ne potisne ob stran. Zgodovina je učiteljica narodov pa tudi posameznikov, če narod poznajo.

Kot ti fantje, tudi jaz pozdravljam vse, ki so dobre volje: BOG ŽIVI!

Š. Ž.

Ramos Mejía

Tretji prosvetni sestanek Krajevnege odbora DS v Ramos Mejía je bil preteklo nedeljo. Predaval je g. Avgust Horvat o poštenju v izpolnjevanju osebnih in poklicnih dolžnosti, predvsem pa o naših medsebojnih dolžnostih. Predsednik Krajevnege odbora g. A. Majhen se je g. predavatelju zahvalil za zanimivo, potrebno in praktično predavanje. Tudi navzoči so s ploskanjem dokazali, da so pozorno sledili izvajanjem predavatelja. Prav tako so se pridno oglašali v živahni debati.

M. M.

LETO 1953 V KULTURNEM ŽIVLJENJU DOMOVINE

Ljubljanski muzeji — devet jih je — so imeli v l. 1952 skupno 45.000 obiskovalcev in prav toliko sta jih imeli Narodna in Moderna galerija. Visoka številka!

Zgodovinarji so se izkobacali iz raziskovanj "narodne osvobodilne borbe" in prepustili to področje Frančku Sajetu. Izšel je nov zvezek Biografskega leksikona, ki ga omenjam na tem mestu, ker je produkt prizadevanj vseh zgodovinskih vej. Trikrat na leto izide Kronika, revija z nekoliko širšim področjem, kot Ob priliki 60. letnice ptujskega muzeja so slovenski zgodovinarji zborovali v Ptuj in sestavili Ptujski zbornik z nizom razprav.

Vrstomuzikoloških člankov je objavjal v Novem svetu in Naši sodobnosti L. M. Škerjanc: O ljudski in vrhunski glasbi, Razmišljanja o glasbeni umetnosti, Apologia musicae artis. — Dr. Dragotin Cvetko je napisal monografijo o Gallusu in Davorinu Jenku. Prvo je založila angleška slavistična revija The Slavonic Review pod naslovom "Jacobus Gallus Carniolus and his music", drugo pa Srpska akademija nauka. Cvetko raziskuje sedaj barok v slovenski glasbi. Prvi znani sad teh prizadevanj je odkritje večjih sklab Cojzovega sodobnika Janeza Krstnika Novaka: "Kranjskih občutkov" na besedilo deželnega glavarja Alojzija Canala in glasbe k Linhartovemu Maticu.

V literarni vedi je režim že občutljiv in občuten. Subvencionirane založbe izdajajo razne prevode kot Lukacsovo Razprave in eseje o realizmu. Pod uredništvom Franceta Koblarja je prišla na svetlo prva knjiga Stritarjevega zbranege dela — Kot edina država izven železnih zaves — če smemo tako reči — prireja Jugoslavija vsako leto univerzitetne tečaje za inozemske slaviste. Prvi tak tečaj se je vršil pred 4. leti na Bledu; zdaj si jih je dokončno prisvojil Zagreb, vendar so l. 1953 predavali tudi 4. Slovenci. Lektorji jugoslovanskih jezikov na tujih univerzah so vsi iz srbsko-hrvatskega jezikovnega področja, od katerih menda nihče ne obvlada slovenščine. — Prof. Stanko Janež je dokončal nad 500 strani obsegajoči "Pregled zgodovine slovenske književnosti, ki naj služi kot priročnik profesorjem in dijakom višjih razredov srednjih šol. Tvarino je razdelil na sledeča poglavja: 1.) Doba fevdalizma (do srede 19. stoletja), 2.) Doba kapitalizma in imperializma (do l. 1941), 3.) Obdobje narodnoosvobodilne borbe in 4.) Doba graditve socializma. Napovedana je ustanovitev Prešernove akademije, katere namen bo znanstveno proučevanje Prešerna ter širjenje njegovega dela in slovesa.

LEPOSLOVJE

V novoletni številki "Slov. Por." je Fran Albreht napisal nekaj misli o pi-

sateljih in njihovem delu. Po daljšem tipanju okoli raznih vprašanj, ki so v zvezi z literarnim ustvarjanjem, je prišel do razveseljivega aksioma: Delo brez ljubezni je delo brez cene. Po vsem uvodu bi bilo to tako razumeti, da more umetnina nastati le iz ljubezni do pisateljskega poklica, do snovi in do forme. Če dikтираš snov in formo, ki ju umetnik ne ljubi, ne more iz tega kaj prida zrasti. — Proti koncu leta je prispela semkaj zapadnonemška revija "Ost-Probleme", številka, ki govori o leposlovnem ustvarjanju za železno zaveso. Od tu posnemamo, da je leposlovje, zlasti proza, postalo v Sovjetski umetna obrt, ki jo opravljajo pisatelji po postavljenih normah in samo v okviru teh norm so možne diskusije. Tako nekako kot kašljata dva advokata pri razpravi okrog že tisočkrat izkašljanega paragrafa o motenju posesti. — V naši domovini so šele pri uvodnem zakonu. V tem okviru je Juž Kozak še lahko odgovarjal na Vidmarjevo kritiko Lesene žlice. Nekaj mesta bi še bilo za ljubezen do dela. Po takni ljubezni sta skoraj istočasno z Albrehtom vzdihnili tudi predstavnika madžarske in kitajske literature, ki sta menda v podobni zagati kot slovenska. Ne gre pa ne gre naprej! In vendar živijo še vedno nekateri veliki oblikovalci slovenske besede. Kaj jim zadržuje pero? Strah, da ljudje dobre domače proze ne bi kupovali, gotovo ne. — Ob tednu knjige v februarju smo brali, da je po prevratu knjiga komaj izšla, pa je bila že razprodana. Danes je knjig preveč. Založbe so ohromele.

Druge mečejo prevode na trg. Spričo finančnih težav je upadel podjetniški pogum. Izvirna knjiga je bela vrana. Tudi te navidezno malo protislovne besede je napisal Albreht. Nekdo drugi pa: Muza slovenske epike je umolknila.

V že omenjeni izjavi je Lev Modič koncem leta podal o leposlovni knjigi naslednjo statistiko. L. 1929 je izšlo 53 knjig, od teh 6 ponatisov. V l. 1951 jih je prišlo na beli dan 76, od teh samo 41 izvirnih in 35 ponatisov. (med temi izvirnimi je najbrž precej mladinskih, ki so le priredbe tujih avtorjev.) Vseh knjig je bilo l. 1951 še enkrat toliko kot v l. 1929. Ponatisi so nove izdaje predvornih pisateljev, zlasti klasikov. Modič nadaljuje: Cankarjeva založba je izdala l. 1953 skupno 16 knjig v 96.000 izvodih, od teh 23.000 leposlovnih. Od tega števila jih je bilo že do srede novembra prodanih 15.000, medtem ko je bilo "publicističnih" prodanih le po 2.000 od vsake knjige. Ena poglavitnih nalog Cankarjeve založbe je po Modicu izdajanje marksističnih in teoretičnih del iz sociologije in umetnostne teorije in je v tej zvezi navedel imena: Marx, Lenin, Tito, Kautsky, Tomaža Moota Utopija, Engels, Lessingova Hamburgska dramaturgija. Na drugem mestu smo že navedli Lukasca in zelo v čisljeh je Taine (mljejska teorija). Iz leposlovja napoveduje Modič za leto 1954 Miška Krajnca roman o človeku, ko propada dol do informbirojevca; vse ostale leposlovne knjige bodo prevodi in ponatisi. — Še poročilo o "Primorski založbi" v Kopru; ki je namenjena istr-

skim in pač tudi drugim primorskim Slovincem. Tarna o finančnih težavah, toda Jurčičev roman je bil namah razprodan. Zato bo v bližnji bodočnosti založila tri leposlovne knjige: roman Mi-mi Malenškove (pisateljice tendenčnih ljudskih povesti) ter zbirki Magajnovih in Krajčevih novel.

Iz tega sledi: leposlovci ne pišejo ali pa jim založbe njihovih del ne tiskajo, čeprav je povpraševanje po umetniški prozi veliko. Zaradi pomankanja izvirne proze pokriva založbe predvsem s ponatisi slovenskih klasikov in s prevodi iz tujih literatur izdatke za fabrikacijo marksističnih znanstvenih in poljudno-znanstvenih knjig, ki jih ljudje ne kupujejo. 2.000 izvodov odgovarja nekako številu knjižnice (šolskih, prosvetnih, kolektivnih itd..

Že dalj časa so pripravljali množično ljudsko založbo, Prešernovo družbo in vpregli ves možni aparat za njeno popularizacijo in finančno utemeljitev. Podjetja in kolektivi so morali tekmovali, kateri bo podpisal višjo ustanovno ali podporno članarino. Sprva je bil agitacijski poudarek na marksistični usmerjenosti knjig, vendar je ta parola popustila. Čeprav imajo poverjeniki provizijo, so mogle knjige prvega leta doseči le naklado 50.000, kar je imela Mohorjeva v dobi najhujše krize in konkurence. Za udnino 240 Din je dala družba koledar, povest. Cirila Kosmača "Pomladni dan", Ivana Ribiča povest iz borbe proti fašizmu "Stopinje v snegu", mladinsko knjigo Iva Zormanca "Iz obroča" in tehnično "Skrivnosti atomov", ki so

SLOVENCI PO SVETU

USA

Vodstvo Slovenske pisarne je z odhodom g. Jožeta Godine na madžarsko faro v Clevelandu prevzel pisatelj Karel Mauser. Ostali sodelavci in priložnostni sotrudniki v pisarni bodo še vedno isti, ki so že doslej vedno pomagali g. Godini.

V Milwaukeeju je nastopila na televiziji gospa Tončka Glavan, ki je na povabilo oddajne postaje povedala in nato pokazala, kako se naredi prava slovenska potica. Kmalu zatem je gospa Tončka dobila toliko pozivov od gledalcev televizijske oddaje, naj jim pride še na dom pokazat, kako se dela potica, da ni mogla ustreči vsem prošnjam.

Anglija

V bolnišnici Bridgend v Južnem Walesu je novembra meseca umrla za otroško paralizo Marija Veber, stara komaj eno leto. Pokopali so jo v Blaengraw, kjer živita mati in oče.

Družinska sreča. V Cirencester je bil novembra meseca 1953 rojen in krščen Andrej Peter Petz. V Aberdare je pa bil decembra meseca krščen Janez Jožef Klemenčič. Srečnim staršem naše čestitke.

Slovensko društvo v Veliki Britaniji je priredilo 7. februarja 1954 ob pol petih popoldne po cerkvenem opraviilu v

dvorani na Golders Greenu v Londonu zabavni večer. Poleg zanimivega programa je bilo dobro poskrbljeno tudi za jestvine in pijačo.

Belgija

Društvo sv. Barbare je 13. decembra priredilo v Eisdenu gledališki nastop s petjem slov. narodnih pesmi. Miklavževanje združemo z božičnico, je pa bilo 20. decembra. Otroci so nastopili z gledališko igro, petjem in deklamacijami.

Francija

V Parizu sta se 9. januarja t. l. poročila g. Tonček Gašparič in gđč. Sonja Kolarič. Čestitamo!

V Merlebachu ob francosko-nemški meji živi okoli 3520 naših rojakov, v okolici Aumetza pa 1742. V letu 1953 se je število rojakov v Merlebachu povečalo za 102 osebi s prihodi rojakov od drugod.

Švedska

V Stokholmu se udeležuje mladi slovenski rojak Celso Pertot iz Nabrežine pri Trstu. Posvetil se je kiparstvu ter je iznašel posebno metodo za vlivljanje bron. Mlademu umetniku, ki sedaj pripravlja razstavo svojih del, je nedavno veliki štokholmski dnevnik posvetil lep članek.

Pravna posvelovalnica

"Svobodne Slovenije"

Vprašanje: Ves mesec januar nisem delal, ker tovarna ni imela naročil. Gospodar nam je zato naročil, naj ostanemo doma. Tudi v februarju se je ponovilo isto za nekaj dni in sedaj, po pustu zopet ni dela in nam je gospodar zopet naročil, naj ostanemo doma. Ali je gospodarjevo postopanje pravilno?

Odgovor: Delodajalec ima po dekretu št. 33.302 pravico, da suspendira delavca 30 dni v enem letu. Le v primeru dokazane višje sile (požar, povodenj in podobno) se sme suspenzija podaljšati na 90 dni v enem letu. Suspenzijo mora delodajalec javiti delavcu z brzojavko ali pismeno tako, da delavec s podpisom potrdi, da je vzel suspenzijo na znanje.

Ako bi hotel delodajalec delavca suspendirati za več kot 30 dni na leto, more delavec storiti dvoje: 1.) Ali da se vrne 31. dan na delo ali 2.) da delodajalcu z brzojavko sporoči, da se smatra za odpuščenega z dela in zahteva pripadajočo odškodnino. Če delodajalec ne bi hotel delavca na 31. dan sprejeti ponovno na delo, mora delavec z brzojavko sporočiti delodajalcu, da se smatra za odpuščenega z dela.

Iz Vašega vprašanja je razvidno, da ste bili suspendirani ves januar, nekaj dni v februarju in marcu. Ker štejemo v suspenzijo vse sobote, vse nedelje in tudi vse državne praznike, ste bili torej suspendirani že nad 30 dni in delodajalec nima pravice, da bi Vas še suspendiral. Zato Vam priporočamo, da se ali takoj vrnete na delo ali pa delodajalcu sporočite, da se smatrate za odpuščenega in zahtevate pripadajočo Vam odškodnino.

nik); Ksaverij neustrašen (Paul Piron-Miklavž Trpotec); Iz zaledja. Priloga Mladí misijonar.

Lanús

V župni cerkvi sv. Jožefa sta bila krščena: Jože Bokalič — otrovala sta Melhior Igljč in Marija Barle ter Elizabeta Hladnik, kateri sta bila za botra Mirko in Angela Spacapan.

Načrti, gradnje za občine San Martín, Vicente López, Morón in Capital Federal.

Se priporoča

Lobnik Franc

Devoto 536 Santos Lugares
3 kvadre od Km 9

Dr. José Ermenc

Billinghurst 97/L. Dpto. D. Capital
T. E. 62-7213

Ordinira vsak torek, četrtek in soboto od 5. do 7. ure popoldne za ženske bolezni in kirurgijo. Ostale dneve v tednu pa ordinira po predhodnem telefonskem dogovoru.

Pesniki so izdali tri zbirke; Kajetan Kovič, Janez Menart, Tone Pavšek in Ciril Zlobec eno skupno pod imenom "Pesni trih". V samozaložbah sta se predstavila Polde Oblak z "Lirčno simfonijo" in Jernej Roj s "Patetičnim in pomladnim poemom" problematike današnjih dni.

Od klasikov je Stritarjeva izdaja bolj znanstvenega značaja. Borštinkova nadaljuje s Tavčarjem, počasi si sledijo Merharjevi Cankarji. Sem spadajo tudi Trdinov "Sprehod v Belokrajino." Še l. 1952 nosi Magajnova knjiga "V deželi pravljic in sanj". Razven dela Borovih "Koles teme" v "Naši sodobnosti" sem zasledil samo dvoje dramskih del, ki sta bili tiskani: Bevkova mladinska igra "Tonček" in Pahorjeva "Čas je dozorel" iz partizanskih bojev. Bevk je napisal spomine, ne literarne, bolj politične za čas 1940—1946, Finžgar pa mladostne z naslovom Iz mladih dni ki so poleg Ribičeve "Povesti z gora" ena redkih rez izvirnih mladinskih knjig. Iz mladinske prevodne književnosti naj služijo kot primeri Verne: Pot na luno, Wells: Zgodba o nevidnem človeku, Sajo in njena bobra, za manjše Guliver, Pepelka itd. Še tri primere iz prevodov za odrasle: Erazem Rotterdamski: Hvalnica norosti (Sovre), Kluband: Borgiçi, Flaubert: Gospa Bovary. — Hrvati so dobili v prevodu knjigo slovenskih novel. — (Nadaljevanje sledi)

Nov svetovni potapljaški rekord

V sredini februarja sta dva častnika francoske mornarice presenetila svet z novico, da sta se s svojim potapljaškim aparatom FNRS3 spustila v Atlantskem Oceanu pri Dakaru v globine nad 4.000 metrov. V tej globini sta ostala nad eno uro, nakar so ju s posebnimi pripravami dvignili v času ene ure na morskno gladino.

Ta znanstveni podvig se je posrečil častnikoma francoske mornarice kapitanu Houet-u in inženjeru Willmu.

Potapljaški aparat teh dveh francoskih mornariških častnikov je zgrajen po modelu prof. Avgusta Piccarda, toda je spopolnjen z novimi izumi inženjerja Gemppa, strokovnjaka za morská vprašanja. Ta aparat ima tudi nemernemo močnejši električni aparat kot Piccardov. Je zgrajen tudi tako, da lahko plava po morski površini. Aparat je visok 7,73 m, širok pa 5 metrov ter tehta 21 ton. Prenese lahko vodni pritisk v globinah, ki odgovarja 16.000 tonam.

Poveljnik korvete Georges Houet je naslednjega dne izjavil častnikarjem, da namerava s poveljnikom inženjerjem Pierre-om Willmom izvršiti nov poizkus. Na Atlantiku se mislita spustiti v globino nad 11.000 metrov. Oba sta prepričana, da se jima bo to s tem aparatom tudi posrečilo.

Poveljnik inženier Pierre Willm je pa častnikarjem povedal, da je s svojim tovarišem sedel v aparatu na dnu morja 4.000 metrov globoko. Pravi, da je nekajkrat pogljal motorje, toda voda se je skalila. Enkrat je nasproti sebi zagledal tudi ogromno ribo, ki je bila podobna morskemu volku. K sreči ju je ločila debela plast stekla.

Ne pozabite svojih trpečih rojakov v begunstvu! Pomagajte jim! Darujte zanje svoj dar!

SLOVENSKI ODER V ARGENTINI

Nedelja 28. marca 1954 ob 17. uri popoldne v cerkveni

dvorani v Ciudadeli

M A T U R A

VESELOIGRA V 3 DEJANJH

Vstopnice v predprodaji: Alvarado 350, Ramos Mejía, Tel. 658-0827.

Pravo toplino in domačnost domu da še le lepa slika
Na razpolago imamo lepo izbiro

SLOVENSKIH SLIK

Ob pogledu na Ljubljano, Bled in vrhove slovenskih planin Vam bo ostal vedno živ spomin na domovino.

Vedno Vam bomo po želji postregli tudi z lepimi albumi, potrebščinami za šolo, dom ter pisarno in darili za razne prilike.

SANTERIA y PAPELERIA SANTA JULIA

VICTOR MARTINEZ 39

BUENOS AIRES

Posredujemo vedno tudi pošiljanje darilnih paketov v domovino. Pošiljamo kombinirane pakete s starim in novim blagom ter živili. PRESKRIBIMO POTREBNA DOVOLJENJA

EUROPAK

CANGALLO 439, oficina 119, I. nadstropje — T. E. 30-5224, Bs. Aires
Pošilja Vašim svojcem v domovino po najhitrejši poti iz svojega skladišča v Trstu vse vrste živil.

Paketi prispejo v roku približno 25 dni

Garantiramo kot doslej vsako delno ali popolno izgubo. Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših carinskih odredbah oproščeni carine. Za primer Vam navajamo nekaj naših STANDARD PAKETOV:

Paket št. 2.	\$ 67.—	Paket št. 9.	\$ 128.—
4.50 kg sladkorja		1 kg kave Santos Ia	
Paket št. 4A	\$ 80.—	2 kg riža	
4.50 kg riža		1.50 kg sladkorja	
Paket št. 21.	\$ 195.—	Paket št. 16.	\$ 162.—
3 kg kave		2 kg kave Santos Ia	
1.50 kg sladkorja		1.50 kg riža	
Paket št. 32	\$ 349.—	1 kg sladkorja	
3 kg kave Santos Ia		Paket št. 20.	\$ 199.—
2.50 kg riža		3 kg kave	
2 kg sladkorja		1.50 kg riža	
0.50 kg mlečne čokolade		Paket št. 28.	\$ 270.—
0.50 kg holandskega kakaa		3 kg kave Santos Ia	
0.25 kg Ceylon čaja Ia		3 kg riža	
0.25 kg popra v zrnih Singap.		3 kg sladkorja	

Pošiljamo tudi moko v vrečah po \$ 300.— in svinjsko mast v kantah po \$ 320.— Vse vrste zdravil odpošiljamo z letalsko pošto.

Iz Republike Argentine odpošiljamo pakete s hrano, tekstilnim blagom in starim blagom, ki nam jih prinesejo stranke in to proti minimalni odškodnini, ki je mnoga manjša, kakor pa vrednost časa, ki ga izgubite sami z odpošiljativjo takega paketa.

Nove uradne ure od 9.30 dop. neprestano do 19. ure pop. razen ob sobotah, ko so uradne ure od 9.30 do 12.30 ure dop.

Iščemo zastopnike v notranjosti republike, do tedaj pa pošiljajte pošt-na ali bančna nakazila na AGENCIA EUROPAK, Cangallo 439, Bs. Aires.

KOROŠKA

Na Koroškem bodo 14. marca občinske volitve. Vsi zavedno Slovenci so bili v časopisju pozvani, naj oddajo svoj glas Krščanski ljudski stranki — pravi zastopniki slovenskih narodnih koristi.

"Naš tednik-Kronika" prinaša spričo borbe za dvojezične šole naslednji citat bivšega drž. prezidenta dr. Karla Rennerja, socialista, ki je leta 1906 napisal v knjigi "Grundlagen und Entwicklung der oest — ung. Monarchie dobesedno tole: "Od desetih narodov monarhije sta dva naroda suverena in neposredno državna, to so Nemci in Madžari. Oba naroda sta si pridela dva polsuverena naroda. Nemci so dali Poljakom relativno avtonomijo (jezikovni sporazum leta 1869), Madžari pa Hrvatom (sporazum leta 1868). Vsi veliki narodi so na razvoju države zainteresirani, drugih šest narodov: Čehi, Rutenci, Romuni, Slovenci, Srbi in Italijani, pa je prepuščenih "Aufsaugung". — Danes imajo v kor. dež. vladi večino socialisti, katerih ideolog je bil zlasti dr. Renner.

"CASA BOYU" — urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336

Tel. 76-9160

pol kvadre od Cabilda 2300

URE vodilnih švicarskih znamk;

BUDILKE zelo trpežne in zanesljive;

DARILA v zlatu in srebru ohranjajo obdarovancu trajno vrednost in spomin;

NAKIT moderne izdelave in oblike.

Radi popolne omejitve uvoza ur in budilk, opozarjamo vse, ki jih potrebujejo, da si jih pravočasno nabavijo.

POPRAVILA UR IN ZLATNINE — točno in zanesljivo

(Naše stranke se lahko zgledajo pri nas tudi ob sobotah popoldne in sicer v našem stanovanju, ki je v I. nadstropju v isti hiši Olazabal 2338, dto. 5)

jo napisali Copič, Kosta in Osredkar. Založba je morala popustiti nekaj od nameravane tendenčnosti, da se more vpletati.

Centralna revija je zdaj "Nova sodobnost", v katero sta združeni prejšnji "Novi svet" in "Delo". Zadnji številki "Novega sveta" sta izšli že po novem letu z avtobiografijo t. Hinka Smrekarja, prozo Bena Zupanciča (motiv: seksualna impotenca), Bevka in Andreja Hienga ter poezijo Janeza Menarta, Ivana Minatija in Lojzeta Krakarja. Recenzent je napisal: Počasi, a vstrajno se naše revialno življenje približuje ravni, ki smo je bili vajeni pred vojno. — Znanstveni del "Nove sodobnosti" smo že omenili. Jože Vidmar je prispeval esej o moralnem kriteriju v umetnosti. Menda je to isti esej, ki ga je pozneje ponatisnil "Slov. Por." Avtor nastopa spričo Salacroujevih, Borovih in Kulundžičevih komadov, ki jih je uprizorilo državno gledališče v Ljubljani, proti repertoireju pretirane erotičnosti. S problemom kritike so se pečali Vidmar, Boris Zherl in Taras Kermavner. Pod naslovom "Feliks Berner" je napisal Dušan Ludvik krajšo stvar o terezijanskemu gledališču v Ljubljani. Od starejših pesnikov sodelujejo Bogomil Fatur, Lili Nowy in Vida Taufer, od mlajših Jozef Javoršek, Kajetan Kovič, Lojze Krakar, Peter Levec, Janez Menart, Tone Pavšek, Ada Škerl, Jože

šmit, Tit Vidmar, Ciril Zlobec in Branko Žužek. V leposlovni prozi je tudi "Nova sodobnost" objavila Ribičeve "Stopinje pod snegom" in eno poglavje Kosmačeve povesti, ki je v knjižni izdaji pri Prešernovi izostalo. Najdaljši tekst je novela Iva Zorman "Agnus del", ki obravnava jezuitsko vzgojo. Krajša proza: Ingolič: Sedmina, dve črtici Milana Šega, Gema Hafner: Razkropljeni jastrebi (o emigrantih v Trstu), Vega: Naša stara mati, Mimi Malenšek: Sonce vzhaja in zahaja, Igor Šentjure, ženska ob cesti, Nada Matičič: Še ena minuta. O zadnjih dveh številkah že ni poročil, toda kazno je, da sprejema revija razven kakšne pesmi in črtice samo snovi po uradni vsečnosti.

V Mariboru izhajajo "Nova obzorja", ki prinašajo tudi reprodukcije del štajerskih umetnikov, česar ljubljanska revija nima. Kot pesniki sodelujejo Fr. Filipič, Branko Hofman, Jelka Nolič, Nada Novak, Fr. Onič, Branko Rudolf, Katja Špur; Prozaisti: Gaber, Koprivec, Ingolič, Dane Lokar, Ribič, Zorman, Alfonz Gspan je načel spet vprašanje Prešernove zapuščine in obravnava v tej stvari monstrozno Bleiweissovo vlogo. O tej reviji ljubljanski tisk ne poroča redno. Mladi pisci v Mariboru izdajajo "Svit". V Mariboru in še tu pa tam na deželi je bilo nekaj literarnih večerov, ki jih Ljubljana skoraj ne pozna.